

SURFshare nieuwsbrief, december 2009, nummer 8

Beste SURFshare-relatie,

Hierbij ontvangt u de achtste nieuwsbrief van het SURFshare programma van het SURF platform ICT & Onderzoek. Via deze nieuwsbrief willen wij betrokkenen binnen het domein van de wetenschappelijke communicatie informeren over de verschillende activiteiten en resultaten van SURFshare. Indien u deze nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen, mail dan naar info@surf.nl.

In deze SURFshare nieuwsbrief kunt u over de volgende onderwerpen lezen:

SHARE PROGRAMMA

- [Van Berlijn tot Lissabon, Open Access aan de horizon](#)

SHARE RESULTATEN EN TOOLS

- [Internationale Open Access week groot succes](#)
- [Lancering van de Nederlandse Open Access website](#)
- [NWO kiest voor vrij toegankelijke situaties](#)
- [HBO's tekenen Berlin Declaration](#)
- [Brochure over verschillen studies naar business models voor uitgevers](#)
- [Vernieuwde website 'Auteursrechten in het hoger onderwijs'](#)
- [SURFshare DRIVER studies](#)
- [Wereldwijde federatie voor repositories gestart](#)
- [Succesvolle bijeenkomst over Verrijkte publicaties](#)
- [SURFshare informeert via flyers](#)
- [SURFacademy programma 2010](#)

SHARE IN ACTIE

- [SURFshare grassroots voor collectievorming HBO](#)
- [Project 'Open Onderzoek. Ontsluiten van kennisproducten van lectoraten'](#)
- [SURFshare Open Access Award](#)
- [Conferentie Open Access in het Medisch Onderzoek](#)
- [Internationale harmonisatie Persistent Identifiers](#)

SHARE AGENDA

- [Advanced services for researchers, 11 december 2009, Utrecht](#)
 - [Informatiebijeenkomst Collaboration Infrastructure, 14 december 2009, Utrecht](#)
 - [Open Access seminar, tevens afsluitbijeenkomst Open Access Jaar, 2 februari 2010, Amsterdam](#)
 - [Workshop "Maken van een Verrijkte Publicatie" – SURFacademy, april 2010](#)
 - [Nieuwe service voor vergaderen bij SURFfoundation](#)
-

SHARE PROGRAMMA

Van Berlijn tot Lissabon, Open Access aan de horizon

Nog een kleine eindspurt en een klinkende afronding en het Jaar van Open Access is voorbij. Het effect van dit jaar van extra aandacht voor toegankelijkheid van onderzoeksresultaten mag er zijn. Na alle lokale hoogtepunten in de Open Access week in oktober en de mooie voornemens van NWO, ondertekende voorzitter Doekle Terpstra van de HBO-raad op 26 november de *Berlin Declaration on Open Access*. Hiermee scharen alle hogescholen in Nederland zich achter de doelstelling onderzoeksoutput van hogescholen kosteloos toegankelijk te maken voor iedereen. SURF doet het hoger onderwijs een praktische en informatieve site over toegankelijkheid cadeau; surf daarvoor snel naar www.openaccess.nl en laat u inspireren door de uitspraken en voorbeelden van onderzoekscoryfeeën, uw naaste collegae, uw bestuurder of uw rector magnificus.

Op 1 december 2009 treedt ook het Verdrag van Lissabon in werking. Door dit Verdrag krijgt de Europese onderzoeksruimte (ERA) een rechtsbasis. De EU heeft nu de taak om "[haar wetenschappelijke en technologische grondslagen te versterken door de totstandbrenging van een Europese onderzoeksruimte waarbinnen onderzoekers, wetenschappelijke kennis en technologieën vrij circuleren, tot de ontwikkeling van het concurrentievermogen van de Unie en van haar industrie bij te dragen en de onderzoeksactiviteiten te bevorderen die uit hoofde van andere hoofdstukken van de verdragen nodig worden geacht](#)". In het zevende kader programma van de EU zijn diverse projecten uitgevoerd rond de ontwikkeling van de verschillende lagen van zo'n onderzoeksruimte. De SURFshare-community heeft haar steentje bijgedragen aan de dataaag in de projecten DRIVER en DRIVER II en gaat vanaf december door in [OpenAIRE](#).

Het zal u duidelijk zijn, Open Access stopt niet na de impuls in 2009. Open Access stopt ook niet bij het delen van publicaties. We ontmoeten elkaar weer in 2010, waar we verder bouwen aan de infrastructuur voor Open Access tot alle onderzoeksresultaten.

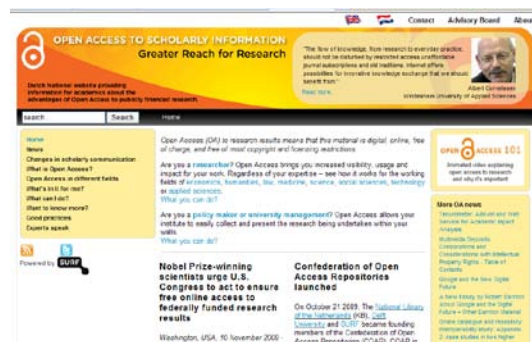
SHARE RESULTATEN EN TOOLS

Internationale Open Access week groot succes

In de internationale Open Access week (19-23 oktober) vonden in heel Nederland een grote verscheidenheid aan activiteiten plaats om de aandacht op Open Access te vestigen. Verschillende universiteiten, hogescholen en instituten organiseerden symposia, lezingen, presentaties, walk-in sessies en een online seminar. De activiteiten waren gericht op onderzoekers attent maken op de voordelen van open toegang tot onderzoeksresultaten en uitleggen hoe dit werkt. Voorbeelden van activiteiten waren: een zeer druk bezochte lezing over citaties en zichtbaarheid aan de Universiteit Utrecht, lezing van Sijbolt Noorda aan de Radboud Universiteit, eredoctoraat voor Tim Berners Lee aan de VU en diverse publicitaire acties bij meerdere hogescholen. Lees ook www.surfoundation.nl/openaccess.

Lancering van de Nederlandse Open Access website

In diezelfde Open Access week heeft SURF de Nederlandse Open Access website gelanceerd. Hier vindt men gestructureerde informatie over open toegang tot onderzoeksresultaten en de voordelen die dat biedt. Praktijkvoorbeelden illustreren de mogelijkheden van internet voor vernieuwing van het wetenschappelijk publiceren. De website biedt informatie aan onderzoekers over hoe open toegang kan leiden tot grotere zichtbaarheid van hun werk. Diverse onderzoekers en bestuurders vertellen over Open Access in hun vakgebied. Lees meer op www.openaccess.nl.

NWO kiest voor vrij toegankelijke situaties

Enkele dagen na de Open Access week kiest ook NWO (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek) voor vrij toegankelijke publicaties, meldt het NRC op 27 oktober: "NWO wil dat wetenschappelijke publicaties voor iedereen toegankelijk op internet worden gepubliceerd." De organisatie trekt vijf miljoen euro uit om de kosten van dergelijke publicaties te dragen. Dit is een belangrijke koerswijziging van de NWO. Bovendien doet NWO-voorzitter Jos Engelen een dringend beroep op vooraanstaande wetenschappers om met hun publicaties niet naar de gevestigde wetenschappelijke tijdschriften te gaan, maar te kiezen voor een internet-tijdschrift." Lees meer op de [website van SURFfoundation](#).

HBO's tekenen Berlin Declaration

Nog een mooi resultaat in het Nederlandse Open Access jaar 2009 is de ondertekening van de Berlin Declaration on Open Access door de HBO-raad, de overkoepelende vereniging van hogescholen in Nederland, tijdens het SURFseminar 'HBO en Open Access'

op 26 november 2009. Met de handtekening van voorzitter Doekle Terpstra scharen alle hogescholen in Nederland zich achter de doelstelling onderzoeksoutput van hogescholen kosteloos toegankelijk te maken voor iedereen. Hogescholen in Nederland hebben van oudsher een sterke band met het bedrijfsleven. Het onderzoek is daarom praktijkgericht, gaat in op actuele maatschappelijke vragen en levert een concrete bijdrage aan beroepsontwikkeling.
Lees meer op de [website van SURFfoundation](#).

Brochure over verschillen studies naar business models voor uitgevers

Om Open Access te realiseren zijn andere business modellen nodig dan het traditionele abonnementsmodel. SURFfoundation heeft samen met de drie andere partners in [Knowledge Exchange](#) een brochure uitgegeven waarin de uitkomsten uit verschillende studies over de kosten en baten van diverse business models voor uitgevers worden vergeleken. In deze brochure worden onder meer de uitkomsten vergeleken uit de RIN studie en nationale studies die zijn uitgevoerd door John Houghton. In het voorjaar van 2009 becijferde John Houghton dat het Open Access publicatiemodel tot wel 133 miljoen aan voordelen kon opleveren voor de Nederlandse samenleving.
De brochure is te downloaden via de [website van SURFfoundation](#).

Vernieuwde website 'Auteursrechten in het hoger onderwijs'

De vernieuwde SURF website 'Auteursrechten in het hoger onderwijs' (www.surf.nl/auteursrecht) is sinds oktober live. De website is uitgebreid met informatie over beeld en geluid en meer specifieke informatie voor het HBO. Ook worden de veelgestelde vragen en praktische tools nu specifiek aangeboden voor studenten, docenten, onderzoekers en instellingen.

SURFshare DRIVER studies

SURFfoundation heeft, in het kader van een door de Europese Commissie gefinancierd project, DRIVER II, drie studies uitgevoerd. De resultaten van deze drie onderzoeken naar een Europese Repository Infrastructuur en de mogelijkheden voor verrijkte publicaties, zijn sinds eind oktober beschikbaar.

- [The European Repository Landscape 2008 : Inventory of Digital Repositories for Research Output](#), door Maurits van der Graaf
- [Emerging Standards for Enhanced Publications and Repository Technology : Survey on Technology](#), door Saskia Woutersen-Windhout, et al.
- [Enhanced Publications : Linking Publications and Research Data in Digital Repositories](#). Door Karen Van Godtsenhoven et al.

Naast de gratis online versies, zijn ze ook als gedrukt exemplaar te bestellen bij Amsterdam University Press .

Lees meer op de [website van SURFfoundation](#).

Wereldwijde federatie voor repositories gestart

Op 21 oktober vond de oprichting plaats van de 'Confederation of Open Access Repositories' (COAR). SURF is één van de oprichters van dit netwerk. COAR is een wereldwijde vereniging van organisaties die een gemeenschappelijk strategisch belang hebben bij het vrij toegankelijk zijn van wetenschappelijke publicaties. COAR is ontstaan uit de behoefte om op internationaal niveau samen te werken bij het vergroten van de zichtbaarheid en toepassing van onderzoeksresultaten via een wereldwijd netwerk van Open Access repositories. Bij de oprichting waren vertegenwoordigers uit Japan, Australië en Canada aanwezig naast veel Europese landen.

Lees meer op de [website van SURFfoundation](#).

SURFshare informeert via flyers

Over vier onderwerpen heeft SURFshare een flyer ontwikkeld:

- [Open Access](#)

- [HBO kennisbank](#)
- [Repositoryservice SHAREkit](#)

De flyers zijn te downloaden van de [website van SURFfoundation bij publicaties](#).

SURFacademy programma 2010

Sinds 2009 bieden SURFnet en SURFfoundation onder de noemer SURFacademy een gezamenlijk scholings- en professionaliserings programma aan.

SURFacademy-bijeenkomsten worden gekenmerkt door een intensieve overdracht van kennis en vaardigheden over een specifiek, actueel thema rondom ICT & hoger onderwijs met een verbinding naar projecten, diensten of Special Interest Groups van SURF. In november 2009 heeft een geslaagde Autumn School over 'Tools voor Onderzoekers' bij de Universiteit Leiden plaatsgevonden.

In het voorjaar van 2010 zijn er workshops gepland over het opzetten van '[verrijkte publicaties](#)'. In het najaar volgen er workshops over auteursrecht voor beginners en gevorderden.

Op de website van SURFacademy vindt u de flyer met het programma van het voorjaar 2010: www.surf.nl/surfacademy.

SHARE IN ACTIE

SURFshare grassroots voor collectievorming HBO

De [HBO Kennisbank](#) is een nationale toegangspoort tot kennisproducten van hogescholen, die zijn opgeslagen in de lokale repositories. Om de groei van de inhoud te stimuleren zet SURFshare de 'grassroots' methode' in. Hiermee worden hogescholen die al mee doen, maar zeker ook nieuwe hogescholen, uitgenodigd om kleinschalige voorbeeldprojecten en -ideeën te ontwikkelen die bijdragen aan het verhogen van de input in de repositories van de hogescholen (collectievorming) en deze ook als project te realiseren.

Voor een tiental projecten stelt SURFshare een bedrag van €2000 per project beschikbaar. Een project moet binnen drie maanden te realiseren zijn, met uiterste opleverdatum 30 april 2010. Uiterste datum om een kort projectplan in te leveren bij SURFshare is 15 januari 2010.

Lees meer hierover op de [website van SURFfoundation](#).

Project 'Open Onderzoek. Ontsluiten van kennisproducten van lectoraten'

Het project 'Open Onderzoek. Ontsluiten van kennisproducten van lectoraten' is in september van start gegaan. Tijdens het congres voor lectoren op 1 oktober is de nieuwe website van het Forum voor Praktijkgericht Onderzoek gelanceerd: www.lectoren.nl. Op deze website zijn de publicaties van lectoren te vinden. Deze dienst maakt goed gebruik van de [HBO Kennisbank](#) en is het eerste resultaat van het project Open Onderzoek. In de komende periode zullen lectoren actief benaderd worden met het verzoek om hun onderzoeksresultaten in de repository van hun instelling te plaatsen.

Lees meer op de [website van SURFfoundation](#).

SURFshare Open Access Award

SURFshare wil graag een of twee Open Access Awards uitreiken aan een persoon of groep die zich in 2009 in Nederland uitzonderlijk heeft ingezet voor Open Access. Er is een Award gereserveerd voor iemand of een groep die een belangrijke inzet of resultaat heeft geleverd op strategisch niveau. De tweede Award is voor een persoon of groep die in 2009 een succesvolle en concrete toepassing heeft gerealiseerd. Nominaties kunnen tot 15 januari 2010 worden aangemeld. De bekendmaking van de winnaars vindt plaats tijdens het OA seminar op 2 februari 2010 (zie ook [SHARE AGENDA](#)).

Lees meer op de [website van SURFfoundation](#).

Conferentie Open Access in het Medisch Onderzoek

Op 9 oktober heeft een werkconferentie plaatsgevonden met vertegenwoordigers uit de medische sector, zoals onderzoeksfinanciers NWO en ZonMW, patiëntenorganisaties, OCW, RIVM, de Universitair Medisch Centra (UMCs), RGO en collectebusfondsen. Vrijwel iedereen onderschreef het belang van Open Access tot onderzoeksresultaten. Een belangrijke conclusie is dat beleidsontwikkeling over Open Access top-down en in samenwerking moet plaats vinden, met name bij de onderzoeksfinanciers, de overheid en universiteiten.

Internationale harmonisatie Persistent Identifiers

Bij de toegankelijkheid van onderzoeksresultaten, of het nu gaat om traditionele publicaties of vernieuwde, verrijkte publicaties, is het van groot belang dat de (onderdelen van) de publicatie ongevoelig zijn voor veranderingen in webadressen. Hiervoor wordt gewerkt aan '[persistent identifiers](#)'. Op 14 oktober zijn nationale belanghebbenden rondom persistent identifiers bij elkaar gekomen om richting te geven aan internationale harmonisatie van de Persistent Identifier. Ook de Knowledge Exchange partners hebben de Persistent Identifier hoog op de agenda staan. Daarom is op 20 en 21 oktober het Knowledge Exchange Persistent Identifier project (Persid) van start gegaan. Lees meer op de [website van SURFfoundation](#).

SHARE AGENDA

Advanced services for researchers, 11 december 2009, Utrecht

SURFfoundation organiseert op vrijdagmiddag 11 december een interactieve en creatieve sessie om op basis van de informatie in repositories, vorm te geven aan een dienst die voor een onderzoeker erg gebruiksvriendelijk is. Op basis van concrete cases van de state of art op het gebied van repository infrastructuur, information retrieval en het semantic-web, wordt er gezamenlijk gewerkt aan een 'artist impression' van een dienst die van nut is voor de wetenschapper. Lees meer over de bijeenkomst op de [website van SURFfoundation](#). Hier kunt u zich tevens aanmelden voor deelname.

Informatiebijeenkomst Collaboration Infrastructure, 14 december 2009, Utrecht

SURFnet organiseert op 14 december een seminar waarin de voorlopige uitkomsten worden besproken van een onderzoek naar een nieuwe samenwerkingsomgeving, genaamd 'Collaboration Infrastructure'. Anno 2009 is de beschikbaarheid van online samenwerkingsvoorzieningen gemeengoed geworden. Daarnaast heeft de eindgebruiker zich ontwikkeld tot een individu die zelf bepaalt welke webdiensten hulpvol zijn en beperkt hij of zij zich niet tot het aanbod dat vanuit de instelling aangereikt wordt. Lees meer op de [website van SURFnet](#).

Open Access seminar, tevens afsluitbijeenkomst Open Access Jaar, 2 februari 2010, Amsterdam

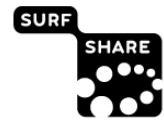
Het door SURFshare uitgeroepen Open Access jaar 2009 heeft veel resultaten opgeleverd, zowel beleidsmatig als op het gebied van bewustzijn. Hoe de toekomst er uit gaat zien, wordt op 2 februari besproken met o.a. Jos Engelen (voorzitter NWO), Doekle Terpstra (voorzitter HBO-raad), Paul Doop (College van Bestuur Universiteit en Hogeschool van Amsterdam) en Bas Savenije (directeur Koninklijke Bibliotheek). Reserveer deze datum alvast in uw agenda! Meer informatie over deze bijeenkomst leest u op de [website van SURFfoundation, onder bijeenkomsten](#).

Workshop "Maken van een Verrijkte Publicatie" – SURFacademy, april 2010

In deze workshop krijgen personen en instellingen die tot nu toe nog weinig of niet met verrijkte publicaties werken, praktische handvaten om hiermee te beginnen en de ervaring om hands-on met tools te experimenteren. Deelnemers worden gevraagd om zelf een publicatie met begeleidende materialen mee te brengen naar de workshop. Doelgroep: Onderzoekers en medewerkers van bibliotheken van universiteiten en hogescholen. Precieze datum in april wordt nog besloten. Lees hierover meer op de [website van SURFfoundation](#).

Nieuwe service voor vergaderen bij SURFfoundation

Naast de verhuur van vergaderzalen biedt SURFfoundation u sinds kort een extra service: videoconferencing. Bent u geïnteresseerd in deze optie of wilt u meer weten over de diensten en tarieven van ons vergadercentrum? Actuele informatie leest u [op de website van SURFfoundation](#).

De SURFshare nieuwsbrief is ook te vinden op www.surf.nl/surfshare

Deze nieuwsbrief houdt u op de hoogte van ontwikkelingen rond het SURFshare programma. Als u deze nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen, kunt u zich eenvoudig afmelden (aanmelden kan hier ook) via info@surf.nl.

Algemene informatie over SURFshare kunt u vinden op de website: www.surf.nl/surfshare.